

SAMENVATTING
KENNISDOCUMENT

ROEK

KENMERKEN VAN ROEK:

- De lengte van de roek is ongeveer 41 tot 49 centimeter lang en heeft een spanwijdte van 81 tot 94 centimeter
- Het verenkleed is geheel zwart, met een purperen glans, de zijdeachtige bevedering op de nek, hoofd en schouders is zeer dicht
- De vogel heeft geheel zwarte poten met een snavel die grijszwart, slanker en puntiger is dan die van een zwarte kraai, kenmerkend voor adulte roeken is de naakte, grijswitte snavelwortel die tot het oog reikt
- Een juveniel heeft een donker verenkleed en een bevederde snavelwortel, en is te onderscheiden door de snavelvorm, het steilere voorhoofd en de puntigere kruin
- De loop van deze vogel is veelal waggelend en hippend

EISEN WAAR EEN HABITAT AAN MOET VOLDOEN:

- De roek leeft vooral in gebieden die bestaan uit vochtige gras- en bouwlanden met verspreid staande clusters van bomen, vooral boombestanden die bestaan uit meerdere soorten bomen en struiken hebben zijn voorkeur. Ook in parklandschappen en parken, vaak gelegen aan de randen van vochtige landbouwgebieden kan je roeken aantreffen
- Foerageren doen roeken veruit het meest op vochtige, door melkvee begraasde en/of bemeste graslanden en op (pas bewerkt) akkerland. Vooral in het voorjaar en in het begin van de zomer is de behoefte aan deze terreinen zeer sterk, aangezien de jongen vrijwel geheel gevoed worden met dierlijk voedsel dat in de bodem wordt gevonden. In het centrale rivierengebied foerageert de soort op graslanden op rivierklei
- Het nest van een roek wordt gemaakt uit een bouwsel van takken
 - Bij de roek is niet elk nest het volgende jaar weer in gebruik als nestplaats. Er kan gesteld worden dat elk nest dat minimaal twee opeenvolgende broedseizoenen als nestplaats in gebruik is geweest, in de daaropvolgende jaren met een aanzienlijke kans opnieuw gebruikt zal worden
 - Er bestaan meerjarige nesten deze meerjarige nesten zijn meer dan twee jaar achtereenvolgend in gebruik als nestplaats. Meerjarige nesten zijn groter van omvang, zowel qua breedte als in dikte. Deze meerjarige nesten bevinden zich vaak centraal in de kolonie
 - De roek broedt in kolonies van één of meer nesten bijeen. Deze kolonies bevinden zich vaak in clusters van grote bomen (roeken kunnen in vrijwel alle boomsoorten broeden) in de nabijheid van geschikt foerageergebied, maar niet per definitie grenzend hieraan
 - Roeken zijn erg trouw aan een locatie, zeker bij (herhaald) broedsucces. Het nest dient jaarrond als een oriëntatiepunt voor de roeken
- In het najaar en de winterperiode is er sprake van winterslaapplaatsen. De exemplaren van één of meerdere kolonies, soms aangevuld met andere roeken uit oost Europa of andere kraaiachtigen
 - Roeken zijn over het algemeen plaatstrouw aan de winterslaapplaatsen, maar ze zijn zeer flexibel in het gebruik van geschikte winterslaapplaatsen
 - De afstand tussen geschikt foerageergebied en de winterslaapplaatsen is met een gemiddelde van 5 tot 10 kilometer en een uitloop tot 25 kilometer significant groter dan bij de nesten
- Voor beide nestplaatsen en winterslaapplaatsen zijn er een aantal criteria waar deze aan moeten voldoen:
 - Er moeten voldoende 'volwassen' bomen van minimaal 15 meter hoog, incidenteel lager (tot 7 meter), aanwezig zijn die voldoende stevige takvorken bevatten
 - Er moet een gevarieerd boomsoortenbestand zijn, waarvan in ieder geval een deel aansluit bij de voorkeur van de lokale populatie. Naast de nestbomen moet er ook het gehele jaar voldoende takmateriaal beschikbaar zijn voor de nestbouw
 - Er moet minimaal 1,5 hectare (vochtig) bemest gras- of bouwland per broedpaar aanwezig zijn in een straal van 1.500 meter van de locatie waar de kolonie zich bevindt. Dit grasland moet voorzien in voldoende voedselaanbod in de vorm van ongewervelde bodemfauna tijdens de cruciale jongenfase. Ook moeten de roeken op die plekken niet verjaagd of bejaagd worden
 - Voldoende houtwallen, heggen, hagen, poelen en kleine bosjes die behalve voor een broedgelegenheid ook zorgen voor een groot en gevarieerd insectenaanbod

EISEN VOOR ECOLOGISCH ONDERZOEK ROEK:

- Bij het inventariseren van de roek moet gelet worden op de habitatkenmerken waarvan de roek afhankelijk is, om zo de meest kansrijke plekken voor aantreffen te bepalen
- Er moeten minimaal 3 gerichte veldbezoeken plaatsvinden zitten in de periode van 15 februari t/m half juli, van deze 3 veldbezoeken moet er minimaal één, maar bij voorkeur meer veldbezoeken plaatsvinden in de periode 15 maart tot 10 mei met een tussenperiode van 10 dagen
- De eerste telling vindt bij voorkeur plaats voordat het blad aan de bomen komt. Zowel volledig uitgebouwde nesten als nesten in aanbouw moeten worden geteld. Let ook op voedselvluichten tot 5 kilometer van de kolonie en op invallende vogels op een potentiële broedplaats
- Het is van belang om deze tellingen uit te voeren in de periode waarin zoveel mogelijk nesten bezet zijn, dit is in de periode van 15 maart tot 10 mei
- Alle nesten binnen een straal van 100 meter van elkaar rekenen we tot een kolonie
- De inventarisatie moet tijdens goede weersomstandigheden plaatsvinden
- Ook buiten deze perioden kan soms worden geïnventariseerd, maar dan zal meer onderzoeksinspanning verricht moeten worden

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Nesten waarnemen												
	Optimale periode											
	Geschikte periode											
	Geen geschikte periode											

MITIGERENDE MAATREGELEN V.W.B. VERBLIJVEN:

- Het uitvoeren van de activiteiten buiten de kwetsbare perioden van de roek kan de impact op de populatie verminderen
 - De kwetsbare periode van de roek is de voortplantingsperiode dit is van februari tot en met juli
 - De meest gunstige periode voor het uitvoeren van werkzaamheden is afhankelijk van de activiteit. Activiteiten die effect hebben op het voor voortplanting gebruikte nest van de roek moeten plaatsvinden in de periode augustus tot en met januari. Zo nodig kunnen vooraf voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat roeken tot broeden kunnen komen

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Voortplanting												
Winterslaapplaatsen (roeken uit metakolonie en uit buitenland)												
Gebruik leefgebied												
	Kwetsbare periode											

	JAN	FEB	MRT	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
Activiteiten die de nestlocatie vernietigen of aantasten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Activiteiten die het nest verstoren of weghalen	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Activiteiten die alleen de habitat beïnvloeden	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■
Verplaatsen van de nesten	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■	■

■	Activiteiten kunnen in principe niet uitgevoerd worden
■	Activiteiten kunnen mogelijk uitgevoerd worden. Het nest is het gehele jaar door beschermd. Raadpleeg een roekdeskundig voor de eventuele mogelijkheden.
■	Activiteiten kunnen in principe uitgevoerd worden

- Het verbeteren van de kwaliteit van bestaand of het realiseren van nieuw geschikt habitat voor roeken kan zorgen voor het voorkomen van te veel negatieve impact op de kolonie, van belang is dit tijdig en buiten de invloedssfeer van de activiteiten te realiseren
- Als door de activiteiten essentiële onderdelen van het leefgebied niet (meer) aanwezig zullen zijn, kunnen voorafgaand aan de start van de activiteiten maatregelen worden genomen, deze maatregelen zijn:
 - Ervoor zorgen dat er voor een periode van minimaal 10 jaar voldoende hoge, opgaande boombegroeiing beschikbaar is en blijft binnen een straal van 4 kilometer van de bestaande kolonie(s), zodat er ruimte is voor de ontwikkeling van sub kolonies
 - Zorgen voor geschikte nestbomen en nestmateriaalleveranciers binnen een straal van 50 meter van de nestbomen
 - Aanplanten van (snelgroeiende) bomen. In de praktijk zullen de meeste van deze bomen pas bij een leeftijd van minimaal 20 jaar dienst kunnen doen als nestboom voor roeken (pas op lange termijn effectief)
 - Voor een periode van minimaal 10 jaar behouden of ontwikkelen van voldoende geschikt foerageergebied (minimaal 1,5 hectare bemest, vochtig gras- en bouwland per broedpaar) binnen een straal van 1.500 meter van de broedlocatie, en geen vrijstelling van het gebruik van een jachtgeweer
- Het ongeschikt maken van de nestlocaties, tijdig voorafgaand aan de activiteiten moeten de oorspronkelijke verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt worden om te voorkomen dat de verblijfplaatsen bewoond zijn tijdens de uitvoering van de activiteiten
 - Er moeten binnen of aangrenzend aan het gebied van de metakolonie geschikte alternatieve plekken voor verblijfplaatsen aanwezig zijn
 - De werklocatie moet vóór het voortplantingsseizoen ongeschikt gemaakt worden voor vestiging door de bomen te kappen en alle bomen van de betreffende (deel)kolonie moeten voor het voortplantingsseizoen leeggemaakt worden van nesten
 - Er moet gezorgd worden dat hervestiging voorkomen wordt door stelselmatig en tijdens de gehele broedperiode verschillende afschrikwekkende maatregelen (zoals angstkreten, geluidsknallen, reflecterende linten). Bovendien moeten nesten in aanbouw op deze en nieuwe maar ongewenste locaties verwijderd worden, waarbij nesten waar mogelijk al op gebroed wordt, met rust worden gelaten